

KVINDEBLADET

• HVAD VI VIL •

UDGIVET AF

DE SAMLEDE KVINDEFORENINGER.

Nr. 45.

Udgaar hver Søndag. Abonnement 60 Øre
pr. Kvartal foruden Postpenge. Annoncer
pr. Petitlinie eller dens Plads 10 Øre.

København, Søndagen den 5. November 1893.

VI. Aargang.

Alle Klager over Uregelmæssigheder i
Bladets Forsendelse bedes indgivet til
det Posthus, hvorfra Bladet udleveres.

Henrik Ibsens Kvindeskikkelser.

Der er faa Digterværker, der mere har været Genstand for Fortolkninger og Diskussion, end Ibsens. Mange aandfulde Talere har brugt Ibsens Kvindeskikkelser til Emner for Foredrag, og mange klare Hoveder har forgæves grundet over de gaadefulde Kvinder, Digteren har fremstillet for Læserne. Mest Virkning gjorde dog Nora, da „Et Dukkehjem“ udkom, og man vil erindre, at der vist næppe fandtes et Hjem i Danmark, der havde den allermindste literære Interesse, som forblev uberørt af den. Det var en sand Feber, der havde angrebet Hjemmene, og som flere Steder steg til Diskussionsraseri; man kunde ikke lade være at disputere: „Elskede Nora virkelig sin Mand eller ikke? var det rigtigt af en Hustru at forlade Mand og Børn? var Nora et uskyldigt Barn eller en koket Bedragerske?“ o. s. v. Alt dette var Spørgsmaal, man forhandlede. Disputen i Selskabslivet gik saa vidt, at naar Folk indbød til Middag, blev der skrevet paa Indbydelsen, at om dette Emne diskuteres ikke, lige som en Mand havde et trykt Opslag i sin Entré, hvorpaa der stod:

„Her frabedes Diskussion om Nora.“

Nora er Brændpunktet i Ibsens Digting, thi i hende bryder Digteren ud med sin egenlige Mening, i hende viser han tydeligt, at Kvinden har fuld Ret til at være en selvstændig Personlighed, et virkeligt Samfundsmenneske. Digteren viser, at i det Øjeblik, Kvinden faar Øje paa sin Menneskeret, da maa alle de Forhold, som før har været hende hellige, blegne for hendes store Maal, der griber alle hendes Sjæls Evner.

Derfor er Nora sandest, da hun forlader sin Mand, eller rettere, Digteren har ladet

Kvinden i Nora træde ud i fuld Belysning, da hun i Slutningsscenen kommer til Bevidsthed!

Hun har troet helt, derfor maa hun nu tvivle helt, Familjelivet har bedraget hende; først har hendes Fader leget med hende som en Dukke, siden efter hendes Mand, og nu er det hendes Tur at lege med Børnene. Samfundet har narret og bedraget Kvinden for sin Menneskeret og brugt de helligste Navne til at holde hende nede i Umyndigheden; derfor har ogsaa disse hellige Forhold — Hustru- og Moderforholdet — ikke mere Magt til at kalde hende tilbage, da hun først har faaet Stødet til den evige Bevægelse, skudt sin Baad fra Land og taget Aaren for at arbejde sig gennem de fraadende Bølger.

Nora er Nutidskvinden, om hvem man tror, hun lader haant om Ægteskab og Moderlighed. Samfundet ser ikke eller vil ikke se, at netop fordi Nora tror paa det „vidunderlige“ — den virkelige Kærlighed — netop derfor maa hun nu selv arbejde sig op til at gribe denne. Ikke det Ægteskab, hun har levet med Helmer, ikke det Forhold, hvori hun har staaet som Datter og som Moder, kan staa for hendes ideelle Syn. Hendes Omgivelser har bedraget hende for hendes Menneskeret under Skin af „hjerterhellige Pligter“. Derfor maa hun forlade dette Hjem og vinde Evne til at begynde et nyt Liv.

Dog maa Nora ses i Sammenhæng med Henrik Ibsens andre Kvindeskikkelser, hvilket vil være den eneste Løsning til Forstaaelse af Digterens Livsopfattelse. „Fra Nora til Hedda — i Sammenhæng“ — siger Lou Andreas-Salomé.

Hvem er Lou Andreas-Salomé? Det er det moderne Tysklands aandfuldeste Kvinde, der har skrevet en digterisk fortolkende Genfremstilling af Ibsens Kvindeskikkelser, som nu foreligger paa Dansk ved

Hulda Garborg, paa Cammermeyers Forlag. Det er ikke blot den, der har grundet over Ibsens Kvindeskikkelser, som bør læse denne udmærkede Bog, men det er ogsaa rimeligt, at selv de, som har holdt Foredrag om og er gaaet dybest i Forstaaelse af den moderne Kvinde, vil føle, at Fru Andreas-Salomé ved at opfatte Dramaerne som en Cyclus gaar adskillige Toner dybere end vore mest aandfulde Fortolkere. Fru Alving, Hedevig, Rebekka, Ellida og Hedda, dem alle samler den begavede Forfatterinde og viser os i et smukt og rigt Sprog de Tusind fine Traade mellem Aarsag og Virkning, selv staaende paa den etiske Kvindes Grund, der vender sit Blik mod den Vidunderhimmel, som Nora tror paa, og som den ædle Kvinde aldrig vil ophøre med at søge.

Fru Andreas-Salomé har sat som Motto over Fru Alving:

„Nu ser jeg Sammenhængen.

. . . . Og nu kan jeg tale. . . . Jeg
baade kan og vil tale. Og endda
skal der ingen Idealer falde.“

Disse Ord kunde passende staa som Motto over Forfatterindens eget Arbejde. Skønt der er taget fast paa Digterens Kvindeskikkelser, saa forherliges og bevares de kun ved Læsningen.

En smukkere Julegave kan der ikke gives i literære Hjem. *Johanne Meyer.*

Endnu et Par Ord.

Fru J. Meyer har misforstaaet mig.

Det er saa langt fra min Mening at ville prædike Faste, Askese eller Nøgtternhed over for en sund Nydelse af alt, hvad der virker opbyggende i Menneskelivet, at jeg endog siger: *bort med al Skat paa Luksusartikler — da en saadan Skat gør Livets Goder til Privilegium for de rige og derved*